

BRYN KIRKETIDENDE AKSJONSUTGAVE

NR. 1 – 82
– 5. ÅRG.

Fottøy til Polen

**Kjøp
vinterstøvletter
til polske barn
ved dør-til-dør-
aksjon**

Bryn menighet og Redd Barna
samler inn penger

Onsdag 27. januar

«Fottøy til Polen» — Postgiro 3 13 28 59 — Bankgiro 1627.3261870

Stortingsrepresentant Kaci Kullmann Five, Rykkinn:

— Vi kan gjøre den polske vinteren lettere å bære

I disse januardager hvor sprengkulden har holdt oss nordmenn i et isgrep, går Bryn menighet ut med en innsamlingsaksjon for Polen. Vi får en mulighet til å vise solidaritet med et folk som lider dobbelt: En politisk vinternatt har senket seg over det frihetselskende Polen, samtidig går polakkene inn i en lang og hard vinter der helt nødvendige varer mangler.

Den politiske undertrykking det polske folk nå utsettes for, er opprørende. Vi som sitter på sidelinjen, kan dessverre ikke direkte påvirke den politiske utviklingen i Polen.

Men det vi kan gjøre, er å gi hjelp til medmennesker. Hjelp som gjør det lettere for dem å komme gjennom vinteren og hjelp som får dem til å forstå at nordmenn føler med dem i kampen mot diktaturet.

La oss gi av vårt overskudd, la oss gi slik at hver familie i Bryn menighet kan sørge for at ett polsk barn får varme støvler å gå med. Se på dine

Kaci Kullmann Five

egne barn eller barnebarn, se på alle de glade og varme ungene du møter. Du kan gjøre livet litt lettere for et polsk barn ved å gi ditt bidrag til denne aksjonen.

Vis solidaritet med Polen — støtt Bryn menighets aksjon «Fottøy til Polen» Hjelpen kommer frem og det er hjelp som varmer og gleder. Gi en forsinket julegave til et polsk barn!

KJENNER DU REDD BARNA?

Utdrag av de generelle retningslinjer for Redd Barnas hjelpearbeid. Redd Barna er den organisasjon som Bryn menighet samarbeider med i aksjonen «Fottøy til Polen».

1. REDD BARNA driver sitt hjelpearbeid først og fremst for barn som trenger hjelp.

Barna er i mange situasjoner de mest utsatte og uavhengige i verdenssamfunnet. Barna er også verdens fremtid. REDD BARNA har FN's Erklæring om Barnets rettigheter som både rettesnor og mål for sitt hjelpearbeid.

2. REDD BARNA erkjenner at den beste og riktigste måten å hjelpe de fleste barn på er å hjelpe dem som oppdrar og forsørger dem.

De fleste bor sammen med sine foreldre, ofte i storfamilie med sine slektninger. Nesten alle

familier er innstilt på å gjøre det beste for sine barn. Problemet ligger i at de mangler ressurser og kunnskaper for at barna skal kunne trives og utvikle seg. Barn som faller utenfor familiens beskyttelse — de foreldreløse og de handikappede — kan best hjelpes gjennom lokale organisasjoner og institusjoner.

3. REDD BARNA erkjenner at familien ikke kan sees uavhengig av det samfunnet den er en del av.

Den enkelte familie er avhengig av lokalsamfunnet for helsetjenester, skolegang, markeder, varer m. fl. Mange viktige tiltak som f. eks. skoler,

klinikker, småindustri o.l. kan bare gjennomføres dersom menneskene i lokalsamfunnet samarbeider.

Flyktningebarn til Norge anno 1947.

Inge Berit Knudsen, Lommedalen, rektor ved norsk skole i Polen:

— Polakkene går i joggesko i sneslaps og vinterkulde

— Jeg er veldig glad for at Bryn menighet vil organisere en slik innsamlingsaksjon som dette. Etter å ha bodd i Polen i halvannet år som rektor ved skolen for norske barn i Gdansk/Gdynia-området, har jeg sett hvor ille det er med varemangel, ikke minst skotøy.

Det er Inge Berit Knudsen fra Lommedalen som sier dette til Bryn Kirketidende. Hun forteller at både hun og de andre nordmennene der nede følte situasjonen som ytterst deprimerende med tanke på hvor vanskelig polakkene har det.

— Da vi dro hjem i forbindelse med at unntakstilstanden ble innført, fantes det ikke skotøy å få kjøpt. Foran forretningene var det alltid køer, folk sto opptil fem i bredden rundt hele kvartaler. Hyllene var tomme, men man håpet kanskje på at noe skulle finnes i lagrene likevel.

Av fjernsynsreportasjer kan man kanskje få inn-

trykk av at folk er godt kledd, men dette gjelder storbybefolkningen og de er langt fra representative for 36 millioner polakker. I kulde og slaps går folk ofte i bare joggesko, og da er det ikke joggesko av den standard vi er vant til. Og når kullrasjonene er ytterst knappe, så kan man også tenke seg hvor vanskelig det er å få tørket klær og skotøy.

— Jeg kjenner en god del polske familier, og jeg

Inge Berit Knudsen

vet at det er vanlig å sende penger med barna når de går på skolen. I tilfelle de skulle oppdage noen varer i en forretning på veien, mat eller klær eller hva som helst, så har de instruks om å stille seg opp og handle. Så ille er det.

Man registrerer også at det til enhver tid er mange mennesker ute i gatene. Det er rett og slett fordi de stadig er på jakt etter en eller annen mulighet til å få kjøpt noe, for de få pengene de har. Lønnene er elendige, og polakkene er også avskåret fra å reise utenlands for å handle.

Inge Berit Knudsen sier videre at samtlige nordmenn der nede er engasjert i sine polske venners situasjon, og hun for sin del tok kontakt med Bryn menighet for å få hjelp til en fottøy-aksjon. Hun tok først kontakt med en stor prosent av fottøy på Østlandet og fikk en meget positiv reaksjon. Firmaet lovet å bistå med leveranse av et større parti til selvkostpris.

HJELP POLEN

Vi er gjennom aviser, radio og fjernsyn blitt klar over den akutte mangel i Polen på alminnelige forbruksvarer. Varer vi her i Norge har overskudd av. Det gjelder matvarer, medisiner, brensel, klær og ikke minst fottøy.

Nå gjelder det å skaffe barna i Polen varmt fottøy og varme klær, ting det har vært mangel på i flere måneder. Erfaringen viser at det er familier med små barn og de eldre som lettest kommer til kort når det er varemangel og lange køer.

Kan vi gjøre noe? Ja! Vi får stadig bekreftet at den humanitære hjelp når frem, og/eller gi et pengebeløp som vil gå til støvletter til polske barn.

Gi hjelp som varmer!

Finn Håkon Grotnes
Formann i Bryn menighetsråd

Finn H. Grotnes

GAVEOVERREKKELSE

Det samlede resultat av innsamlingsaksjonen på aksjonsdagen og penger som blir innsendt over postgiro og bankgiro, vil bli kunngjort og overrakt til Redd Barna under familiegudstjenesten 14. februar kl. 11 i Bryn kirke. Da vil en representant fra Redd Barna være til stede, og det vil dessuten bli tatt opp offer til samme formål under denne gudstjenesten. Vi håper at alle vil være med å fylle kirken denne søndagen.

**BARMHJERTIGHETEN
KAN IKKE VENDE**

Polen idag skriker etter barmhjertighet. Det er nøden som roper så høyt at den når like inn i våre norske hjerter. Derfor vil vi alle lytte til nødrosene og svare på bønnene. Den aksjonen som nå er satt igang i Bryn kirkesogn skal være vårt svar.

For å gjøre det helt konkret har vi besluttet å samle inn penger til barnfottøy. Vi henvender oss til alle mennesker med god vilje og hjertete på rette plass, både i og utenfor statskirken. I denne aksjonen er vi ganske enkelt medmennesker.

For å gjøre det helt konkret har vi besluttet å sekvens av et engasjement som var det fra første stund: Vi har lenge bedt for det polske folk og for Lech Walesa i høymessene i Bryn. Vi har også bedt for erkebiskop Glemp og de kristne i Polen. Da invasjonen ble markert med 5 minutters stillhet tirsdag 21. desember, ringte kirkeklokkene i Bryn en flokk sammen til bønn om fred for Polen. Videre ble kirkeofringene i julen for en stor del omgjort til innsamling for de nødlidende polakker.

Men bønn hører organisk sammen med arbeid og offer. Nå utfordres vi alle til å ofre.

Alle hus og hjem i Bryn bes om å gi penger til minst ett par barnestøvletter pr. husstand. Målet er å gi 6000 par. Vi får ett par for kr. 50.- inkl. frakt til Polen!

Onsdag 27. januar, på ettermiddagen og kvelden, vil våre beste ungdommer gå fra dør til dør med armbind og lukket boks og be om en gave fra din husstand. Den som gir et par barnestøvletter får et gavebrev eller «billett» som kvittering og takk. Vi er glade for ethvert beløp til Redd Barna. Det er også mulig å gi til aksjonen ved å benytte postgiro eller bankgiro.

Et gammelt norsk ordtak lyder: «Når nøden er størst, er hjelpen nærmest». Vi vet ikke om dette også er et polsk ordtak. Det spiller ingen rolle. La oss gi vår gave til hjelp for nødlidende barn i Polen. I den situasjon som er oppstått, må barmhjertigheten gå først, og den kan ikke vente.

H. Aa.

Forts fra s. 2

De norske elevene, 8 i tallet, er foreløpig også hjemme i Norge, i påvente av at unntakstilstanden skal bli opphevet så de kan reise tilbake. Det dreier seg om barn av nordmenn som er ansatt i forskjellige norske firmaer, blant andre Veritas og en del norske skipsredier. Inge Berit Knudsens mann er en av dem som arbeider der for Veritas, og han er fortsatt der ned.

— For oss skandinaver er det å reise til Polen omtrent det samme som å planlegge en gigantisk hyt-

tetur, sier Inge Berit Knudsen. Vi må ta med oss alt, og ellers handler mennene når de er ute og reiser, så det er ikke til å unngå at vi føler oss privilegert. Også derfor føler vi at vi må gjøre noe for våre venner i Polen, sier hun til slutt.

J.H.

Vi utfordrer andre menigheter i Asker og Bærum til lignende aksjoner.

**Sangerinnen Alex:
NÅR JEG TENKER POLEN,
TENKER JEG NØD**

I Polen trenger de alt. De mangler alt vi tar for selvsagt, og har mer enn nok av: Mat, varmt fottøy.

Når jeg tenker på Polen, ser jeg for meg køene utenfor butikkene. Jeg ser for meg hyllene i skoforretningene.

Tomme.

Det tause skriket når oss. De som har det verst, er de gamle — og barna...

Støtt aksjonen FOTTØY TIL POLEN ved å gi din pengegave 27. januar.

Alexandra Sandøy

**MANGE LOKALE
AKSJONER**

De lokale aksjonene startet først opp i Holmestrand der det ble samlet inn drøyt 100 000 kroner til den første traileren som ble sendt. Den aller største aksjonen har gått i regi av Haugesunds avis som før jul regnet med å komme opp i 700 000 kroner. Også Romsdals Budstikke har gjort en betydelig innsats — godt over 300 000 kroner er status for jul. Agder Bispedømmeråd har samlet inn 1,3 mill. kroner i en dør-til-dør-aksjon i samarbeid med Kirkens Nødhjelp og Røde Kors. I Tunsberg og Stavanger bispedømmeråd har det også vært store aksjoner igang. Time har sendt sin trailer og Hå følger etter. Bladet Ryfylke i Sauda har en aksjon gående og likeledes avisen Kvinnheringen på Husnes.

Legene ved Ullevål sykehus har aksjonert for Polen, og Ullevål Apotek har utfordret alle landets apoteker til å gi penger til Polen-hjelpen gjennom Kirkens Nødhjelp.

Det er aksjoner igang blant de ansatte i varehuskjeden EPA, og på Gvarv har privatpersoner kjøpt opp et større parti mel før prisstigningen.

Dette er bare et lite knippe av lokale aksjoner som tydelig viser at den vanskelige situasjonen i Polen har fått betydelig gjennomslagskraft i Norge og at folk er villige til å hjelpe polakkerne i disse vanskelige tidene.

Aksjonen i Bryn føyer seg inn i rekken av slike aksjoner.

(Foto: Lars P. Flydal)

Rektor Finn Asgeir Krogsrud, Belset skole:

— Fin anledning til å vise solidaritet med polske barn

— Dette er en fin aksjon, og jeg synes det er en fin anledning for de unge og familiene i Bryn menighet til å vise en samlet solidaritet med polske barn. Jeg gir gjerne min uforbeholdne støtte til det initiativet som er tatt og oppfordrer alle til å delta med penge-gaver for å skaffe hardt til-

trengt skotøy til polske barn.

Det er spesielt gledelig for meg at konfirmandene, ungdomsskolens 8.-klassinger, påtar seg arbeidet med å distribuere aksjonsavisen til Bryn menighets husstander. Kast ikke blandet vekk, men søtt aksjonen!

**BIBELSTUDIUM OM EN
INNSAMLINGSAKSJON**

Står det noe i Bibelen om innsamlingsaksjoner av den type vi gjennomfører i Bryn til beste for de nødlidende i Polen? Ja, det gjør det! Slå opp i apostelen Paulus' 2. brev til Korinterne kap. 8—9. I den nye bibeloversettelsen står det her en overskrift over disse kapitlene: «Innsamlingen til menigheten i Jerusalem (kap. 8—9)». Vi henleder oppmerksomhe-

ten på vers 7 og utover, og vers 11 i kap. 9: «Dere skal ha rikelig av alt, så dere gjerne vil gi. Og så skal takken stige opp til Gud når vi overbringer gaven. For denne tjenesten, som også er en gudstjeneste, er ikke bare en hjelp for de hellige i deres nød; men skal også vise sin overflod i at mange takker Gud.»

Redd Barnas informasjonssjef:

— Vi skal få gavene frem til de barna som trenger dem

— Det er et skrikende behov for fottøy i Polen, og denne aksjonen i Bryn menighet er derfor svært kjærkommen, sier informasjonssjef Per Bergan i Redd Barna til Bryn Kirketidende. Grasrotaksjonen bærer bud om et spesielt engasjement, og det er noe vi alltid setter pris på.

Vi er svært glad for at Bryn menighet tar et slikt initiativ, og vi vil gjøre hva vi kan for å hjelpe til. Redd Barna i Norge samarbeider når det gjelder hjelp til Polen med Rådada Barnen i Sverige. Vi har hatt mange sendinger nedover til Polen, både før og etter unntakstilstanden, med mat, medisiner, sanitærartikler, sko og klær. Og våre folk som har vært i landet flere ganger og sett at hjelpesendingene kommer frem, rapporterer at behovet stadig er stort.

I Polen har vi samarbeide med en organisasjon som heter Barnas Venner.

Per Bergan, Redd Barnas informasjonssjef

Den ledes av en lege og har sosionomer som arbeider over hele Polen.

Disse har lister over 12.000 spesielt nødstedte familier. Dette er til dels barnerike familier, så det dreier seg om tilsammen ca. 60.000 barn som trenger hjelp. Barnas Venner forsyner oss regelmessig med lister over hvilke varer det er behov for, og på disse listene er skotøy viktig.

— Så ideen om Cherroxstøvler er god?

— Ja, ubetinget. Og Redd Barna her i Norge

har kontakter, så vi klarer alltid å få gunstige innkjøp, med til dels betydelige prisavslag på de varene vi kjøper. Vi møter en virkelig velvilje fra næringslivets side også, når det gjelder hjelpen til Polen.

Vi har hittil i samarbeide med Rådada Barnen vært i stand til å gi Polen hjelp for et beløp tilsvarende ca. 11 millioner kroner. Alle monner drar, og vi kommer nå til å informere organisasjonen i Polen om at fottøyet kommer. Vi har ingen problemer med å få sendingene frem til rette vedkommende. Varene spres fra et sentrallager i Warszawa.

— Jeg har blant annet hørt rapporter om barn som har måttet gå med filer på bena i vinterkulden, sier Bergan, og dette skulle vel tydelig nok si noe om behovet.

Informasjonssjef Bergan sier videre at selv om Redd Barna ikke i utgangspunktet er noen religiøs organisasjon, så er et slikt formål en felles humanitær sak, og det er fint å kunne arbeide hånd i hånd med Bryn menighet om dette.

— Jeg er takknemlig på

vegne av dem som skal motta gaven, og vi vil gjøre vårt for at varene skal ha en kvalitet som matcher denne givergleden, sier Bergan. J.H.

Tålmodig venting. Hjelpen kommer fram. (Foto: Svein Tornås).

ORD TIL ETTERTANKE

Arbeiderbladet hadde i slutten av desember et førstesideoppslag med fete, store typer over hele sidens bredde: I BØNN FOR POLEN. Det var nesten så vi lurte på om det var et menighetsblad vi hadde fått tak i, og ikke en av våre mest kjente dagsaviser. Tydeligere enn mange ord fortalte denne overskriften oss om et folk som ikke er redd for å vedkjenne seg sin Gudstro. På en enestående måte har nasemediata fortalt oss om et folk i nød, men også i bønn. Vi møter et folk som vedkjenner seg sine religiøse følelser og behov, og som frødig vedkjenner seg sin tro. Vi har i Polen møtt et folk, som tross kommunistisk styre, viser at Gud også hører hverdagen til. Polske fagforeningsledere, artister og mer eller mindre kjente personer står uten blygsel frem og vitner om sin tro på Gud og om deres avhengighet av bønn og samfunn med Gud i hverdagen. Hvor ofte skjer det i Norge? Vi her i Norge synes å ha en eiendommelig religiøs blygsel. Særlig er vårt kulturliv gjenomsyret av en slik åndelig blyghet. Troen på Gud hører privatlivet til, sies det. Men det polske folk viser oss at dette ikke holder. Troen på Gud kan ikke og skal ikke skjules. Når hørte vi sist en fagforeningsleder i Norge oppfordre sine kamrater til bønn? Hvorfor blir gruppen av Stortingsmenn og Stortingskvinner på vei til kirke ved Stortingets åpning stadig mindre? Vi er klar over at vi hele tiden taler om et religiøst liv som kanskje ofte

mer har med tradisjon enn personlig opplevelse å gjøre. Men det er i såfall en god og viktig tradisjon.

Vi tror at Arbeiderbladet gjorde rett i å bruke de største og fete typer på førstesideoppslaget: I BØNN FOR POLEN. Det norske folk må igjen minnes om at «Gud er på tronen ennå» med Brett Borgen: Gud lever som aldri før!

Og så får vi ta konsekvensen av dette også når det gjelder Polen. La oss følge Arbeiderbladets indirekte appell: I BØNN FOR POLEN. Polen er inne i en prøvelsens tid. Vi lider med det polske folk. La oss støtte det med paroler, demonstrasjoner, folkemøter, opprop og underskriftskampanjer. Men viktigere enn alt: La oss huske dem i våre bønner. Vi tror på bønnens makt. Derfor ber vi. Derfor ber også en stor del av det polske folk i disse dager.

Nils Tore Andersen, For Fattig og Rik.

ÅPEN KIRKE

Bryn kirke blir åpen under aksjonen den 27. fra kl. 17. Alleinviterestil forbønn for aksjonen og for Polen de timene aksjonen pågår. Det ville være fint om noen fant veien innom kirken denne ettermiddags- og kveldsstunden til stillhet og forbønn.

KIRKE OG FOLK I POLEN

Ingen som har fulgt med i det som har hendt i Polen, har kunnet unngå å legge merke til hvor nært forbundet kirken har vært med folket og folket med kirken. De internasjonale nyhetsmagasiners bilder av katolske prester som hører skriftemål på gaten, har nok virket overraskende, men også betagende på mange. Noe lignende ville vel vært utenkelig for oss i Norge til tross for at kirken organisatorisk er nært forbundet med folket gjennom Staten. Likevel opplever vi på langt nær en slik nærhet mellom folk og kirke som tilfellet er i Polen.

Dette kan ha mange årsaker. Polsk patriotisme har imidlertid vært nært forbundet med kirken helt siden året 966. Da ble polens første hersker, prins Mineszko I. døpt. Siden kom kirken til å bli den viktigste kulturbærer igjennom Polens mange tunge historiske perioder av fremmedvelde og okkupasjon. Kirken ble den viktigste bastion til forsvar for nasjonalisme og den polske kulturs egenart og selvstendighet.

(Foto: Time.)

For mange polakker er det å gå til messe både en trosbekjennelse og en bekjennelse til polsk nasjonalitet. Det er en måte å si til seg selv og andre: «Jeg er ikke en atletisk kommunist». Polen har 36 millioner innbyggere og av disse regner man at 75–80% av praktiserende kristne av romersk katolsk bekjennelse.

Når kirken og folket ble så nært forbundet i Polen, var antagelig årsaken den at kirken opptok det polske i seg og ble formidler av det. Vi vet fra norsk reformasjonshistorie at det var det motsatte som kom til å finne sted hos oss. Den lutherske reformasjon ble i Norge innført

gjennom beslutninger i Danmark, og ble gjennomført hovedsakelig ved prester som var danske embetsmenn. Antagelig må vi anta at dette er noe av den dype historiske årsak til spenningen mellom kirken og folket som vi har opplevd så mange ganger i perioder i Norge.

Forholdet mellom kirken og folket i Polen vekker derfor til ettertanke for den norske folkekirkene. La oss imidlertid ikke se på oss som to vidt forskjellige kirker, for i grunnen er kirken én, hellig, alminnelig og apostolisk kirke hva enten den befinner seg i Polen eller i Norge.

Helge Aarflot

Kr. 50,-

er nok til et par varme barnestøvletter til et polsk barn

Fottøy til Polen — Postgiro 3 132859
1349 Rykkinn Bankgiro 1627.3261870